

lassa olevalle salaa ruokatarvikkeita) tahi koettaisi häntä pelastaa joutumasta rangaistavaksi, esim. valehtelemalla tahi kieltäytymällä tunnustamasta asian oikeaa laitaa.

Niitä sotamiehiä, jotka kuuluvat eri joukko-osastoihin, on erikoisesti kohdeltava toverillisesti; samoin on huolellisesti vältettävä kaikkea riitaa heidän kanssaan.

Ennen kaikkea on toveruus tarpeen sodassa. Siellä yhdistää se aseveljet taistelussa, hädässä, vaarassa ja kärsimyksissä lujilla siteillä toisiinsa. Kuitenkaan ei saa taistelussa jäädä huolehtimaan ja hoitamaan haavoittunutta toveriaan. Joukko-osasto, jossa vallitsee hyvä toveruus, ei siedä keskuudessaan ketään pelkuriä eikä salli raakuuden ja vallattomuuden päästä rehottamaan.

Alati on sotilaan pidettävä mielessään, että kunnia, uskollinen toveruus, urhoollisuus ja tottelevaisuus tekevät armeijan suureksi ja voitokkaaksi. Säilytettäköön tämä usko, ja isänmaa voi olla pojistaan, puolustajistaan, ylpeä.

2. Esimiehet.

Esimies on jokainen maan sotaväkeen ja laivastoon kuuluva sotilashenkilö, jolla on oikeus antaa toiselle, alaiselleen, käskyjä tai ryhtyä häntä koskeviin toimenpiteisiin.

Esimiehen tulee olla alaistensa opettaja ja kasvattaja. Onnistunut opettaja hän voi olla, jos hän hallitsee oppiaineensa. Vaikeampi on tulla kunnon kasvattajaksi. Perusehtona tällöin pysyy,

että esimies ymmärtää voittaa alaiensa sydämet ja hankkia heidän luottamuksensa ei hentomielisyydellä eikä myöntyväisyydellä, vaan pitämällä huolta miehistöstä ja olemalla oikeudenmukainen, päämäärästään tietoisella tahdolla ja omalla esimerkillään.

Esimiehen täytyy alaisissaan jatkuvasti herättää siveellisiä arvoja ja sotilashyveitä. Hänen ryhtinsä ja sanojensa täytyy raskaimpien vaivojen ja huoltien hetkinä ilmaista uskoa ja luottamusta onnelliseen lopputulokseen. Hän ei saa antaa hyökkäysinon eikä yrityshalun lamaan, vaan päinvastoin hänen on aina uudestaan painettava koko joukon mieliin, että me taistelemme kaiken sen puolesta, mikä meille on pyhää, emmekä saa levätä ennenkuin vihollinen, joka tahtoo sen hävittää, on voitettu.

Jokaisen esimiehen täytyy tietää, että näennäisesti epätoivoiset tilanteet sodassa eivät kuulu poikkeustapauksiin, että sellaisia vaaroja ei voida välttää, vaan ne täytyy voittaa. Jokaisen esimiehen pyhä velvollisuus on tähän suuntaan vaikuttaa alaisiinsa.

Esimiehen täytyy tuntea alaisensa, koettaa saada selville heidän luonteenomaisuutensa. Hänen pitää erikoisesti kiinnittää huomiota heikkoihin ja siveellisesti horjuviin luonteesiin sekä vaikuttaa heihin kaikilla kasvatuksen ja kurin keinoilla.

Rykmentin komentaja on täydessä edesvastuussa upseerikunnan kasvattamisesta ja harjoittamisesta ja palvelustoiminnan johtamisesta rykmentin piirissä. Rohkaisten ja kiihottaen työkykyä, itseluottamusta ja päättäväisyyttä, kasvattaen upseerikun-

nassa uljasta vastuunalaisuudentunnetta hän pitää yllä hyvää henkeä rykmentissä.

Esimiesten jako.

Sotamiesten esimiehiä ovat:

1) *kaikkialla, sekä palveluksessa että sen ulkopuolella:*

a) maaväen ja laivaston kaikki upseerit, lääkintäupseerit ja eläinlääkäriupseerit;

b) maaväen ja laivaston kaikki aliupseerit;

2) *tilapäisesti sekä vain palveluksessa:*

a) jefreitteri tai tavallinen sotamies, joka esimiehen erikoisesta käskystä on saanut käskyvallan muihin vertaisiinsa miehiin nähden, on näiden esimies niin kauvan ja siinä määrin, kuin palvelustoimi vaatii (esim. korpraalikunnan johtaja, patrulinjohtaja, työnvalvoja);

b) jefreittereillä ja tavallisilla sotamiehillä, joille komppanianpäällikkö on antanut erikoisen, virkaan kuuluvan, pitkäaikaisen käskyvallan, on esimiehen oikeus antaa käskyjä ja määräyksiä, joita tehtävä vaatii;

(Korpraalikunnan johtajaksi nimitetty jefreitteri on siis korpraalikuntaansa kuuluvain miesten esimies sekä palveluksessa että palveluksen ulkopuolella; tuvanvanhimmaksi määrätty sotamies on tupatovereittensa esimies ainoastaan tupajärjestykseen nähden.)

c) vahti- ja vartiopalvelukseen määrätty miehet (vartiot ja partiot), jotka ovat palveluksen teossa;

(*Vahtiasuun* kuuluu kypäri, patruunataskut ja pistin (kivääri); ratsuväen vahtipukuun kuuluu olkavyö, miekka ja karabiini; tykkiväen vahtipukuun kuuluu revolveri (karabiini).

d) ratsuväkeen kuuluvat, kenttäasantarmin virkaa toimittavat miehet; heidät tuntee kaulaketjulla varustetusta virkapuvustaan.

Esimiesten puhutteleminen.

Esimiehiä puhuteltaessa käytetään heidän arvonimeään, jonka eteen asetetaan „herra“ sana. Siis sanotaan esim.: herra vääpeli, herra luutnantti, herra majuri j. n. e.

Puhuessaan on sotilaan vältettävä „Te“ sanaa ja sensijaan käytettävä edellämainittua puhetapaa, esim.: herra kapteeni käskee herra aliupseerin tulla kirjoitustupaan.

Käyttäytyminen esimiehiä kohtaan.

Sotamiehen on jokaista esimiestä kohtaan käytäyttyvä vaatimattomasti, mutta sotilaallisen ryhdikkäästi, avomielisesti ja ujostelematta.

Kun mies on saanut käsyn, on hänen erehdyksen välttämiseksi se toistettava, ilman että häneltä sitä kysytään. Jos ei hän käskeyä ymmärtänyt, on hänen kysyttävä sanomalla esim.: „mitä herra luutnantti käskee“? Kun käskey on ymmärretty, lausutaan: „kuten herra luutnantti käskee!“, tehdään täysikäännös ja poistutaan käskeyä täyttämään. Kun hän on käskeyn toimittanut, ei hän ilmoita sitä sanomalla vain yksinkertaisesti: „käskey on toimitettu“, vaan hänen on sanottava esim.: „olen ilmoit-

tanut herra luutnantin palvelijalle, että hänen on tultava ampumaan.“

Jos käskyä toimitettaessa toinen esimies antaa uuden käskyn, mikä estää edellisen toimittamisen, on tämä ilmoitettava esimiehelle, joka uuden käskyn antaa. Jos esimies kuitenkin vaatii käskynsä toimittamaan, on toteltava ja koetettava vasta jälestäpäin toimittaa edellinen käsky. Ensimmäiselle esimiehelle on ilmoitettava, miksi hänen käskynsä jäi toimittamatta tai miksi se tapahtui vasta niin myöhään.

Jos käskyä ei voi toimittaa aivan niin kuin esimies käski, on toimittava mahdollisimman tarkasti käskyn ajatusta noudattaen sekä siitä sitten ilmoitettava.

Esim. Sotamiehen on vietävä vääpelille käsky, mikä heti on annettava komppanian tiedoksi. Vääpeli ei ole kasarmissa, ja mies kääntyy asiassa päivistävän aliupseerin puoleen. Jos hän sensijaan olisi alkanut hakea vääpeliä, olisi aika mennyt hukkaan ja komppania olisi ehkä saanut käskyn liian myöhään.

Esimiehen kysymyksiin on vastattava kuuluvasti ja varmasti. Sotamies ei koskaan saa keskeyttää esimiestä ja vaikenee, jos esimies hänet keskeyttää.

Jos esimies, jolle ilmoitus pitää antaa, työskentelee, on odotettava palvelukseen valmiina muuttaman askeleen päässä, kunnes esimies kääntyy. Jos esimiehen luona on häntä korkeampi henkilö, esim. kapteeni, on asia ensin ilmoitettava tälle, esim. „ilmoitus herra luutnantille“.

Kun sotilas menee esimiehen luokse hänen asuntoonsa, on hänen pyydettävä, että palvelija ilmoittaisi hänet, puhdistettava saappaansa, astutettava huoneeseen koputtamatta sekä sulettava ovi äänettömästi ja odotettava sen läheisyydessä palvelukseen valmiina kunnes esimies kääntyy. Jos on vyö päällä, pidetään päähine päässä; muussa tapauksessa otetaan se pois ja pidetään kädessä vuori sisäänpäin. Huoneesta lähtiessä ei tehdä mitään käännöstä.

Esimiehen ja hänen osastonsa välistä ei saa kulkea.

Jos sotamies kohtaa esimiehen kapealla tiellä, käytävässä j. n. e., käy hän syrjään. Jos esimies seisoo käytävässä ja sotilaan pitää mennä hänen ohitsensa, astuu hän asentoon esimiehen eteen ja sanoo: „pyydän saada kulkea ohi“. Jos mies polttaa, on hänen otettava piippu tai sikaari suustansa siksi aikaa, kuin esimies puhuu hänen kanssaan. Seuratessa esimiestä on kulettava muutama askel hänen takanaan; kun esimies kutsuu luokseen, käydään hänen vasemmalle puolelleen. Päälylystakkia kantaessa on pidettävä sitä päällyys ulospäin käännettynä, niin ettei vuori sateen sattuessa kastu.

Tilaisuuden sattuessa osottaa sotilas esimiehelle kunnioitustaan tekemällä hänelle omasta aloitteestaan pikku palveluksia (rivistä ei tätä varten kuitenkaan saa poistua), kuten avaamalla oven, josta esimies aikoo kulkea, rientäen auttamaan esimiehen riisuessa tai päälleen ottaessa päällystakkiaan, ojentamalla esimiehelle hänen pudottamansa esineen j. n. e.

Upseerin tai vääpelin tullessa tupaan huutaa mies, joka hänet ensiksi näkee: „huomio!“ Miehet menevät kaappiansa luo ja seisovat siinä, kunnes esimies heidät siitä vapauttaa. Tuvanvanhin ilmoittaa, kuinka monta miestä tuvassa on, ja se mies, jolla on tupapalvelusvuoro, ilmoittaa itsensä: „tupapalvelukseen komennettu“.

Rivissä saa puhua vain silloin, kun esimies joutain kysyy; lepoasennossakin oltaessa on puhuminen kielletty.

Kun esimies kutsuu jonkun rivistä luokseen, vastaa tämä kuuluvasti: „herra kapteeni“ j. n. e. tai „täällä“, rientää kolmen askeleen päähän esimiehestä sekä odottaa asennossa, kivääri jalalla, kunnes esimies häntä puhuttelee; takarivin miehen on kuljettava osaston sivustan ympäri.

Jos poikkeustapauksessa on harjotuksen aikana pakko poistua rivistä, on mentävä edellämäinitulla tavalla esimiehen luo ja sanottava: „pyydän saada poistua“. Takaisin tultua ilmoitetaan: „ilmoitan itseni takaisin“.

3. Kunnianteko.

Yksityinen mies.

Yksinään oleva sotamies tekee kunniaa:

A) käymällä rintamaan:

- a) maan korkeimmalle sotaherralle,
- b) lipuille,
- c) sotilaalliselle hautausmaalle;